

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

ΜΕΤ' εὐφροσύνης χαιρετίζει ὁ πεπολιτισμένος κόσμος τὰς κορυφὰς τῆς ἐπιστήμης, ἃς φιλοξενεῖ ἡ μικρὰ Ἑλλάς ἐν τῇ ἱστοφάνῳ πρωτεύουσῃ της. Παρκαλουνθῶν μετὰ παλμῶν συγκινήσεως τὸ ἔργον τῶν ἀριστέων τοῦ πνεύματος, στέλλει ἐνθαρρυντικὸν χαιρετισμὸν καὶ ἀδελφικὸν φίλημα πρὸς τὴν γλυκεῖαν πατρίδα μας, ἥτις ὡς σύμβολον τῆς δράσεώς της ἔθηκε τὴν λατρείαν τοῦ παρελθόντος, τὴν διάσωσιν τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων.

Τὸ συνέδριον ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἀπὸ τῆς 24ης Μαρτίου. Τὸ ἐσπέρως ἐδεξιώθη τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου ὁ Κύριος Πρύτανις ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Τὴν ἐπομένην ἀπὸ τοῦ Παρθενῶνος ἡ Αὐτοῦ Β. Ὑψηλότης ὁ πρίγκιψ Διάδοχος προτεφώνησε τοὺς ἐπιλέκτους τῆς ἐπιστήμης θεράποντας διὰ λόγου βαρυσημάντου, ὃν διεδέχθη ἀγόρευσις ἐκ μέρους τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργοῦ κ. Καραπάνου καὶ μετὰ ταύτην οἱ λόγοι τῶν κ.κ. Καββαδίου, Δαίρπεφελδ, Ὀλλῶ κλπ. Τὴν 26ην παρισταμένου πολλοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ κόσμου, ἐχαιρέτισεν ὁ κ. Λάμπρος ὡς Πρύτανις τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, τοὺς διαπρεπεῖς ξένους ἐκφωνήσας ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν λόγον μεστὸν κάλλους μεταφορῶν καὶ ὑψηλῶν ἐνοιῶν, οἷα κυριορχοῦσι πάντοτε τῶν ὁμιλιῶν τοῦ σεβαστοῦ καὶ σοφοῦ καθηγητοῦ. Τὸν κ. Πρύτανιν ἀποχωρήσαντα τοῦ βήματος διεδέχθη ὁ κ. Μᾶξ Κολινῶν χαιρετίσας τὰ μέλη ἐκ μέρους τῶν Ἀκαδημειῶν ὄλων τῶν πόλεων. Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Πέρσυ Κάρνερ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καίμοριτζ συνεχῶς ὑπὸ παταγωγῶν χειροκροτημάτων διακοπτομένην, ὁ κ. Διομήδης Κυριακὸς προσαγορεύει τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ συνέδριον ἐκ μέρους τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχεῶν.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς πρὸς τιμὴν τοῦ Πενρὸς ἰδρυθείσης βιβλιοθήκης ἐν τῇ Ἀγγλικῇ ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ.

Τὴν Κυριακὴν τὰ μέλη ἐξέδραμον εἰς Ἑλευσίνα πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ ἐρείπων. Τὴν Δευτέραν ἐδιδάχθη τὸ Σοφόκλειον ἀριστοῦργημα «ἡ Ἀντιγόνη» ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν ξένων ἐκορυφώθη καὶ οἱ λοξευτοὶ στίχοι, οὓς θαυμασίως ἀπέδιδεν ἡ εὐχῆς φωνὴ τῶν ὑποκριτῶν ἀνεβίβασαν τὰς εὐπαθεῖς τῶν μυστῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου ψυχὰς μέχρι τῶν ὠραίων ἐκείνων χρόνων καθ' οὓς ἡ Ἑλλάς περιβεβλημένη ἀλουργιδῶ βασιλείῳ ἐδώρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὰ τελειότερα προϊόντα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ἡ ἐπίσημος ἐν τῷ δημαρχεῖῳ δεξιῶσις τῶν ξένων ἀρχαιολόγων καὶ ἡ λαμπραδοφορία τῶν φοιτητῶν θὰ ἀφήσωσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀλγισμῶν ἀναμνήσεις.

Διεξήλθομεν ὅπου τὸ δυνατόν συντόμως τὰ τοῦ Ἀρ-

χαίολογικῷ συνεδρίου. Ἐπεθυμοῦμεν νὰ δώσωμεν μίαν εἰκόνα τῶν ἑορτῶν αἵτινες ἐδόθησαν πρὸς τιμὴν τῶν ἐπιστημόνων, οὓς ἡ λατρεία τοῦ καλοῦ καὶ ὁ ἔρως πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὠδήγησεν εἰς τὰς φιλοξένους ταύτας ἀκτὰς, εἰκόνα ἐν γραμμαῖς σχεδὸν γενικωτάταις.

Καὶ τώρα πῶς πρέπει νὰ ἀτενίσωμεν πρὸς γεγυῖς, ὅπερ οἱ μὲν λαοὶ τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς θὰ θεωρήσωσιν ὡς σταθμὸν καὶ ἀφετηρίαν σπουδαιοτάτων προόδων ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιστήμῃ, ἡ δὲ Ἑλλάς μετὰ πεποιθήσεως ἀτενίζει ὡς τὴν ἀπαρχὴν νέων εὐγενῶν ἀγώνων, ἀγώνων εἰς οὓς ἀποδύεται μετὰ τῆς αὐτῆς ζήσεως καὶ αὐταπαρνήσεως, μεθ' ἧς καὶ εἰς τοὺς ἀγῶνας οὓς ἐπιβάλλει τὸ ἐθνικὸν της ἰδεώδες ἡρωικῶς ἀγωνιζομένη νὰ δαμάσῃ τὸ ἀδύσῳπτον στυγερῶν φυσικῶν καὶ πολιτικῶν συνθηκῶν.

Τὰς ἡμέρας αὐτὰς οἱ φιλελεύθεροι τῆς Εὐρώπης λαοὶ ἀφήταντες εἰς τοὺς διπλωμάτας αὐτῶν τὰ νήματα τῆς διεθνούς πολιτικῆς, συνεκεντρώθησαν ἐν φιλαδέλφῳ χορείᾳ περὶ ἐν ἱερῶν, περὶ τὸ Πάνθειον τῆς τέχνης. Καὶ ὕμνοι οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν διαπύκνων λατρῶν τῆς εὐκλεοῦς ἀρχαιότητος προσέβλεψαν τὰ ἀθάνατα ἐρείπια καὶ ἐνόμιζαν ὅτι ἀκούουσιν ὑπ' αὐτὰ τὴν φωνὴν τῶν τιτάνων' ξένου καὶ Ἑλληνες ἐπιστήμονες διδούσιν ἀλλήλους τὴν χεῖρα καὶ τὸ δάκρυ αὐτῶν συμμύκνεται καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν συνενοῦται ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀρχαιότητος λειψάνου καὶ ἡ Ἐπιστήμη τοὺς βλέπει μειδιώτα εὐλαβῶς καταθέτοντας πρὸ αὐτῆς ἔτη μόχθων καὶ ἀγώνων, πάθος ἀπεριόριστον, ἐνθουσιασμὸν μαρτύρων. Ἀλλὰ καὶ ἡγεῖται τὸ τηλεθόδον καὶ πλημμυρεῖ τὸ αἶμα διότι ὑπάρχουσιν ἀκόμη τύραννοι καὶ δεσποεῖς εἰσέτι ἡ πλεονεξία καὶ φιλοκτημοσύνη. Ἀλλ' ἐδῶ ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ ἱεροῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως, ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου γίνεται διαπρύσιος διερμηνεὺς τῶν αἰσθημάτων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐνσαρκεῖ εἰς τὰ ἡγεμονικά του στέρνα ὀλέκλῃρον τὸ πῦρ καὶ τὸ σφρίγος τῆς αἰθαλοῦς τοῦ Ἑλληνισμοῦ νεότητος καὶ ἐξαιρῶν τὴν προσήλωσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν λατρείαν τῆς ἀρχαιότητος ὑποδεικνύει ὅτι ἡ φυλὴ αὕτη ἀδυνατεῖ νὰ ἐκκλῇ τοῦ προγράμματος ὅπερ ἐσεβάσθησαν αἰῶνες δυσχειμέρου σταδιοδρομίας. Ὑπὸ τὸν οὐρανὸν αὐτὸν τὸν ὀνειρώδη καὶ ποιητικὸν οἱ ἡμέτεροι ἀρχαιολόγοι φιλότιμοι μελετηταὶ καὶ ἀκούραστοι σκαπανεῖς καὶ διδάσκαλοι τῆς μελλούσης γενεᾶς συναντῶσι τοὺς κολλασσοὺς οὓς ἐξαπέστειλαν τὰ ἄστη τῶν Ἑσπερίων. Ὁ πολὺς Βιλαμόβιτς εὐρίσκειται μετὰ τοῦ Ὁμῆ, οὗτινος ἡ μὲν καρδία ἀφιερώθη εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ δὲ ἐπιστημονικὴ δεινότης εἶναι ἀξία μεγίστης ἐκτιμήσεως, ὁ κ. Δαίρπεφελδ ὁ τολμηρὸς εἰρηγῆτης θαυμασιωτάτων γνωμῶν καὶ περίπυστος ἀρχαιολόγος, ὁ Ὀλλῶ, Ρεῖνάρχ, Κόνζε, Σμιθ, Μασπερώ κλπ.

Μεθαύριον θὰ ἀπέλθωσι μακρὰν ἡμῶν καὶ θὰ ἀναπολώσιν ὡς ἐν ὀνείρῳ μαγευτικῶς στιγμὰς αὐτὰς καθ' ἃς ἐγένοντο τὸ ἀντικείμενον ἀγάπης λαοῦ ἱστορικοῦ, καθ'

ἀς ἐθώπευτεν αὐτοὺς ἡ αὔρα τῶν θαλασσῶν μας καὶ ὁ γλυκὺς μας ἥλιος, καθ' ὅς τέλος ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κλασικοῦ ἐδάφους ὑπῆρέτησαν τὴν ἐπιστήμην. Δι' αὐτοὺς ἡ πολιὰ ἀρχαιότης θὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν σπτοδρώτων βιβλίων καὶ τῶν ἐφαρμμένων ἐπιγραφῶν νεοθαλῆς καὶ ὕνειρώδης ἐστεμμένη μὲ τὰς νωπὰς ἀναμνήσεις, σεβαστὴ καὶ περικαλλῆς διότι ἐν αὐτῇ τῇ κοιτίδι τῆς ἐλατρεύθη, χορηγοῦσα εἰς τοὺς ὀρηκτοὺς ἱερεῖς τῆς τὸν φλογερὸν ἐνθουσιασμὸν μεθ' οὗ θὰ εἰσέλθωσιν εὐθαρσεῖς εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν τίμιον, εἰς τὸ πεδῖον τῆς ἐρεῦνης. Ἀλλὰ θὰ συναποκομίσωσι καὶ ἐν ἑτέρον: ἀγάπην πρὸς τὸν εὐγενῆ λαὸν ὅστις περιφρουρεῖ τὰ κειμήλια τῶν πατέρων του, ἀγωνίζεται τὸν ἀγῶνα ὃν ἐκληροδότησαν οἱ αἰῶνες καὶ ἐὰν ἐτι δὲν ἡδυνήθη διὰ τῆς σπάθης νὰ περιφρουρήσῃ τὰ δίκαιά του, συγχάνῃ σκαῶς ὑβρισθεὶς καὶ πληγείας, πρωταγωνιστεῖ ἐν τῇ κονίστρᾳ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ συνεχίζει φιλοπόνως τὸ ἔργον τῶν πατέρων του.

Ἐνθαρρύνοντες τὰ βήματά μας ἀς διδάξωσι μεθ' αὐρίων τοὺς λαοὺς εἰς οὓς ἀνῃκουσιν ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς περὶ ἓνα περιστρέφεται ἄξονα ἐπιθυμεῖ τὴν πνευματικὴν καὶ ἡθικὴν αὐτοῦ ἀναβίωσιν. Γίγας ἀπτόντος ἐπὶ τῶν ἐρείπων του ζῇ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Παρελθόντος του, ἀκούσθαι ἀκούρατος τὰς προσόδους τῶν συγχρόνων του καὶ προσηλωμένος εἰς τὸ Ἑθνικὸν του Ἰδεώδες διορᾷ ἐν τῇ ἐργασίᾳ του τὴν πραγματώσιν τῆς Ἐνότητος τῆς φυλῆς ὑπὲρ ἧς ἐκάστη κοιλὰς καὶ φάραγξ ἔχει τοὺς κοιμωμένους τὸν αἰώνιον ὕπνον φρουρούς τῆς.

Ἡ φάλαγξ τῶν ἐξόχων ἐρευνητῶν τῆς ἀρχαιότητος θὰ καταλίπη μετ' οὐ πολὺ τὰ σεπτὰ ταῦτα ἐδάφη, ὑπέρμαχος τῶν ἰδανικῶν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἥτις βαίνει ταχεῖα, ἀσάλευτος καὶ ἐνθουσιώδης ἐπὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς.

Ἀθῆναι, Ἀπρίλιος 1905.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΛΥΦΕΤΗΣ

Διδάκτωρ τῆς Φιλολογίας

ΕΔΜΟΝΔΟΣ ΣΠΕΝΣΕΡ

Ὁ Ἐδμόνδος Σπένσερ ὡς ποιητὴς καὶ ὁ Ριχάρδος Χούκερ ὡς πεζογράφος ἀποτελοῦσι τὴν ἡῶ τῆς συγχρόνου Ἀγγλικῆς φιλολογίας, εἶναι οἱ πρῶτοι ἐκ τῶν Ἀγγλῶν συγγραφέων, ὧν ἡ γλῶσσα δύναται νὰ κατανοηθῇ ἄνευ μεγάλης δυσκολίας ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν τῆς παρούσης ἐποχῆς. Μεταξὺ Σπένσερ καὶ Chaucer, τοῦ πατρὸς τῆς Ἀγγλικῆς ποιήσεως, παρεμπίπτει χρονικὸν διάστημα δύο αἰώνων καθ' οὓς μεγάλη μεταβολὴ ἐπῆλθεν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ παρὰ τῇ Ἀγγλικῇ λαῷ. Οἱ προηγούμενοι πόλεμοι ἐξέωσαν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἀρχαίαν

ἀριστοκρατίαν, τὰ δὲ ὑστάτα λείψανα τοῦ Φεουδατικοῦ συστήματος ἐγένοντο γῆ καὶ σποδός. Πολυπράγμων, εὐδαίμων μεσαία τάξις ἀνέθορεν ἐκ τῆς τέφρας τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἡ τυπογραφία συνετέλεσεν εἰς πολλαπλασιασμὸν τῶν προΐόντων τῆς διανοίας, ἰδρύματα πρὸς ἐκπαίδευσιν οὐ μόνον τῶν εὐπόρων ἀλλὰ καὶ τοῦ πλήθους χύδην ἀνὰ τὴν χώραν ἰδρύοντο. Ἡ θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις κατέαξε τὴν δύναμιν τῆς κληροκρατίας, ἀνέτρεψε τὰ μοναστήρια καὶ ἔδωκε τῇ πληθύνῃ τὴν Βίβλον ἐν τῇ ἑαυτῆς γλώσσῃ. Τοῦ Σπένσερ καὶ Chaucer ἡ Ἀγγλῖα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς δύο διάφοροι χώροι. Πολλοὶ κατὰ τοὺς μεσολαβήσαντας μεταξὺ Σπένσερ καὶ Chaucer αἰῶνας Ἀγγλοὶ ποιητὰὶ ἔγραψαν, ὧν κάλλιστοι ἐγένοντο ὁ Henry Howard καὶ ὁ sir Thomas Wyatt, ἀλλ' οὐδέτερος τούτων ἦν πρώτης τάξεως ποιητὴς ὡς ὁ Σπένσερ καὶ Chaucer Οὐχ' ἦτον ὅμως οὗτοι συνεβάλλοντο πρὸς τελειοποίησιν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας, ἵνα αὕτη ἢ εὐκόλος ὡς φιλολογικὴ τοιαύτη, καὶ πρὸς ἐξωραϊσμὸν τῆς Ἀγγλικῆς στιχοουργίας ὡς ὁργάνου πρὸς χειρισμὸν ὑπὸ τῶν ποιητῶν διότι τὰ ἔργα τῶν προηγηθέντων τούτων τοῦ Σπένσερ ποιητῶν κατέστησαν τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν χρησιμοποίησιμον ὑπὸ τε τοῦ Σπένσερ καὶ τοῦ Shakespeare. Ὡς ὁ Chaucer καὶ ὁ Ἐδμόνδος Σπένσερ εἶναι τοῦ Λονδίνου γέννημα καὶ θρέμμα. Τούτου ἀναμφισβήτητον μαρτύριον ἔχομεν ἐν ποιήματι τοῦ ποιητοῦ, ἰδόντι τὸ φῶς, ἐν ᾧ οὗτος ἔζη χρόνῳ καὶ ἐν ᾧ οὗτος καλεῖ τὸ Λονδίον γενέτειραν πηγὴν (native source). Περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ποιητοῦ, τῆς θέσεως καὶ τῆς ἐνασχολήσεως αὐτοῦ εὐδὲν ἔχομεν βεβαιωμένον, πᾶν δ' ὅτι περὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ γνωσκόμεν εἶναι ὅτι ὠνομάζετο Ἐλισάβετ καὶ τοῦτο γνωρίζομεν ἐξ ἐνὸς τοῦ ποιητοῦ ποιήματος. Ἐκ δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Σπένσερ ἐν καιρῷ τῆς ἐκπαίδευσέως αὐτοῦ ἔτυχεν ἀρωγῆς, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ δὲν ἀνῆκε τῇ εὐπόρῳ τάξει, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶναι πιθανώτατον, ὅτι οὗτος ἦν πτωχὸς συγγενὴς εὐγενοῦς οἰκογενείας. Περὶ τῆς σταδιοδρομίας τοῦ Σπένσερ ὡς μισθωτοῦ εἰς τὸ Cambridge μόλις εἶναι τι γνωστόν. Ὡς σπουδαστὴς δὲν φαίνεται ὅτι ἦν διακεκριμένος, ἐκ δὲ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων εἰκάζει τις ὅτι τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ κλίσιν ἠκολούθησε καὶ ὅτι πολὺ ἐκ τῆς Ἰταλικῆς ποιήσεως ἐμελέτησεν ὡς καὶ ἐκ τῶν Γαλλικῶν μυθιστοριῶν σὺν τοῖς ἔργοις τοῦ Chaucer καὶ Surrey εἰ καὶ δὲν ἡμέλει τῆς Λατινικῆς καὶ Ἑλληνικῆς φιλολογίας. Περαιώσας τὰς ἐν Cambridge σπουδὰς αὐτοῦ φαίνεται ὅτι μὴνὰς τινὰς (ἴσως ἑτος) διέτριψεν ἐν τῇ Βορείῳ Ἀγγλίᾳ ἐν μέρει ποιῶν καὶ ἐν μέρει ἐρωτευόμενος. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ τελευταῖον συνέβη γεγονός τι ὅπερ ἐπισκιάζει πῶς τὸν βίον αὐτοῦ, καθόσον ἡράσθη καλῆς κυρίας ὀνομαζομένης Posalind, πλὴν, ἐτέρου ἀντερραστοῦ προτιμηθέντος, τὸ γεγονός ἐλύπησε τὸν ποιητὴν διὰ πολλὰ ἔτη, δι' ὃ καὶ ἡ τότε ποιήσις του φέρει τὴν χροιάν ἀπείληπτος ἀγανακτή-